

**UCHWAŁA NR XLVI/270/21
RADY GMINY ŚWIESZYNO**

z dnia 25 listopada 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady
Gminy

Bogdan Koryga

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

1. Wprowadzenie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Alkohol jest legalnym towarem rynkowym, co wpływa na łatwość jego dostępu. Powoduje to określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne zwłaszcza kiedy spożywany jest w nadmiernych ilościach.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzinom, a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Rozwiązywanie problemów społecznych, a w tym szczególnym przypadku problemów związanych z alkoholizmem oraz narkomanią, stanowi jedno z kluczowych zadań jakie stoją przed administracją publiczną. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok jest kontynuacją działań realizowanych w tym zakresie od kilku lat. Różnorodność zadań programu wynika ze specyfiki problemu jakim jest uzależnienie, jego złożonych skutków dotyczących mieszkańców gminy, w szczególności osób młodych.

Młodzież wymaga innego podejścia, uwzględnienia w programie faktu używania różnych substancji psychoaktywnych, specyfiki wieku rozwojowego, kreatywnego zagospodarowania wolnego czasu, poczucia przynależności i uczestnictwa w grupach rówieśniczych. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, ale również problemów związanych z narkomanią jest jednym z ważnych zadań samorządu. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa prowadzenie placówki wsparcia dziennego.

Realizacja działań określonych w programie wymaga zaangażowania wielu środowisk i grup społecznych, konsekwencji w długofalowych działaniach i wprowadzenia nietradycyjnych rozwiązań, szczególnie w odniesieniu do pracy z dziećmi i młodzieżą. Dlatego też polityka

społeczna gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom ukierunkowana jest w szczególności na budowanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów uzależnień.

Inną podejmowaną formą profilaktyki są jednorazowe bądź prowadzone w sposób ciągły działania profilaktyczne o różnorodnym charakterze (spektakle profilaktyczne, dofinansowanie kolonii i półkolonii dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, szkolenia, warsztaty, akcje, imprezy profilaktyczne). Formy te mają na celu wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego. Uzmysłwienie potencjalnym odbiorcom negatywnych skutków spożywania alkoholu i zażywania narkotyków oraz ukazanie korzyści płynących z wolnego od nałogów trybu życia.

Niniejszy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok opracowano zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Przy opracowaniu poniższego Programu uwzględnione zostały także wskazówki wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Podstawy prawne programu

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii są ustawy:

1. ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119)
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050).

3. Diagnoza sytuacji w gminie Świeszyno w aspekcie problemów alkoholowych w latach 2018-2020

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie Niedalino 29A wynika, że w 2018 roku. z powodu alkoholizmu udzielono pomocy 14 osobom, w 2019 roku 8 a w 2020 roku 9 osobom. Natomiast z powodu narkomani od 2018 roku do 2020 roku nie udzielono nikomu pomocy. Z powyższych danych wynika, że w 2019 roku nastąpił znaczny spadek udzielonej pomocy z powodu alkoholizmu, natomiast w 2020 roku nastąpił nieznaczny wzrost. Jeszcze bardziej obrazuje tą sytuację wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Świeszyno.

Tabela 1 . Wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Świeszyno:

	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Zawartość alkoholu do 4,5% oraz piwo	28774,17 zł	31948,27zł	33506,04 zł
Zawartość alkoholu powyżej 4,5 % do 18% za wyjątkiem piwa	10474,64 zł	9340,49 zł	9388,62 zł
Powyżej 18%	45137,23 zł	43127,92 zł	42500,01 zł
Razem:	84386,04 zł	84416,68 zł	85394,67 zł

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Z powyższej tabeli wynika, że z roku na rok wzrasta sprzedaż napojów alkoholowych wśród mieszkańców gminy Świeszyno. Nasuwają się jednoznaczne wnioski, iż należy wzmoczyć działania w obszarze propagowania zdrowego stylu życia, edukowania o szkodliwości nadużywania napojów alkoholowych wśród mieszkańców gminy. Przekłada się to również na pracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świeszynie.

Tabela 2. Dane dotyczące pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świeszynie w latach 2018-2020

	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Liczba zaproszeń na Komisję	47	41	54
Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie	14	20	17
Liczba osób, które podjęły dobrowolne leczenie	1	4	3
Liczba spraw skierowanych do Sądu Rejonowego w Koszalinie	0	0	4
Liczba nowych kartotek	0	16	9

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno

Jak wynika z powyższej tabeli wzrasta liczba wysyłanych zaproszeń na posiedzenie Komisji do osób podejrzewanych o nadużywanie alkoholu.

Podsumowując powyższą diagnozę należy przyjąć, że podopieczni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w mniejszym stopniu korzystają z pomocy z powodu alkoholizmu. Jednakże należy zwrócić szczególną uwagę na znaczny wzrost sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Świeszyno.

Dlatego ważnym aspektem społecznym i zdrowotnym staje się wprowadzenie niniejszego Programu.

Należy pamiętać, że za realizację skutecznych działań profilaktycznych odpowiedzialne są różne osoby, instytucje i organizacje, dlatego też obligatoryjne jest kompleksowe podejście do przeciwdziałania i zapobiegania zagrożeniom, takim jak np. przemoc, ubóstwo czy uzależnienia. Należy podejmować edukację całego społeczeństwa, nie tylko w zakresie prawnych czy zdrowotnych skutków ryzykownych zachowań, ale również tych społecznych (np. demoralizacja młodzieży czy rozpad rodzin).

4. Cele i zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Cele główne programu Głównym celem programu jest wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz jego skutkom, a także przeciwdziałanie narkomanii na terenie Gminy Świeszyno.

Cele szczegółowe to:

- 1) zapobieganie pojawianiu się i rozprzestrzenianiu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych oraz podejmowaniu zachowań ryzykownych, szczególnie przez dzieci i młodzież,
- 2) zmniejszanie i eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków,
- 3) wspieranie rozwoju programów i działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
- 4) podnoszenie kompetencji wychowawczych wśród rodziców, nauczycieli, wychowawców i pedagogów
- 5) wzmacnianie kompetencji zawodowych realizatorów gminnego programu,

- 6) promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień,
- 7) promocja zdrowia psychicznego oraz zapobieganie zaburzeniom poprzez kształtowanie zachowań i stylu życia korzystnych dla zdrowia psychicznego oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu,
- 8) wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom i organizacjom prowadzącym działalność profilaktyczną np. poprzez organizowanie różnorodnych form pracy edukacyjnej, opiekuńczo - wychowawczej, aktywizującej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży oraz w rodzinach,
- 9) wspieranie działań zmierzających do utrzymania abstynencji oraz związanych z integracją społeczną osób uzależnionych poprzez:
 - a) wspieranie i dostarczanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu,
 - b) udzielanie pomocy i wsparcia osobom uzależnionym oraz ich rodzinom

Zadania i sposób ich realizacji

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz udzielanie pomocy rodzinom z problemem uzależnień poprzez:
 - 1) działalność informacyjną, skierowaną do społeczności lokalnej, na temat miejsc oferujących pomoc w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych,
 - 2) kierowanie na badanie przez biegłych sądowych osób nadużywających alkoholu i finansowanie sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - 3) pokrywanie kosztów postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w stosunku do osób, które mają zostać zobowiązane do leczenia odwykowego za pośrednictwem sądu,
 - 4) finansowanie kosztów związanych z podjęciem leczenia odwykowego przez osoby uzależnione,
 - 5) współpraca z poradniami terapeutycznymi i rehabilitacyjnymi, zajmującymi się tematyką uzależnień,
 - 6) prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami wzywanyymi na posiedzenia komisji, wobec których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu,
 - 7) kompletowanie dokumentacji dla sądu i kierowanie wniosków celem zobowiązania do leczenia odwykowego,
 - 8) współpraca z sądem, prokuraturą, policją, służbą zdrowia, szkołami, stowarzyszeniami, parafiami oraz osobami fizycznymi, które podejmują działania na rzecz trzeźwości oraz podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy i innym zachowaniom wynikającym z uzależnienia.

2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnienia poprzez:

1) prowadzenie pozalekcyjnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień, zagrożonych wykluczeniem społecznym, obejmujących szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień,

2) realizowanie działań profilaktycznych oraz wspieranie rozwoju umiejętności społecznych obejmujących problem uzależnienia, skierowanych do uczniów, w tym:

a) finansowanie zajęć profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na wszystkie grupy dzieci i młodzieży bez względu na stopień indywidualnego ryzyka, uczące umiejętności zdrowego i trzeźwego stylu życia,

b) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych, opracowywanych i realizowanych przez dzieci i młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych i społeczności lokalnej,

c) organizowanie i finansowanie kolonii i półkolonii letnich lub zimowych, obozów oraz wycieczek z programem zawierającym elementy profilaktyki dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, zagrożonych uzależnieniami oraz podejmowanie współpracy w tym zakresie ze szkołą i GOPS,

d) organizowanie konkursów związanych z profilaktyką uzależnień dla dzieci i młodzieży, otwartych imprez profilaktycznych, wystaw, spektakli teatralnych,

e) organizowanie działań aktywizujących i integrujących dzieci, młodzież i rodziny, np. festynów rodzinnych, szkolnych dni profilaktyki, itp.,

f) tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania wolnego czasu oraz zakupu sprzętu sportowego,

3) wspieranie programów profilaktycznych różnymi formami zajęć sportowych, kultury fizycznej i innych społecznie akceptowanych form działalności, związanych z promocją zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień, oraz edukacja społeczna,

4) podnoszenie wiedzy mieszkańców gminy na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami oraz dostępnej oferty pomocowej – zakup materiałów edukacyjnych (m.in. książek, broszur, plakatów, biuletynów, ulotek, gadżetów profilaktycznych), służących oddziaływaniom profilaktycznym oraz ich dystrybucja wśród określonych grup adresatów,

5) wzmacnianie zasobów i kompetencji realizatorów programu poprzez:

a) zabezpieczanie oferty szkoleniowej, skierowanej do osób realizujących i wspierających program, poprzez organizowanie szkoleń, finansowanie udziału w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla członków komisji, policjantów,

pracowników pomocy społecznej i innych osób uczestniczących w realizacji zadań programu,
6. Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień, poprzez:

- a) wspieranie inicjatyw społecznych propagujących zdrowy styl życia, promowanie życia bez nałogów, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
- b) organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe, zabezpieczanie środków finansowych na zakup nagród, materiałów wykorzystywanych w trakcie przedsięwzięć oraz wyżywienie,
- c) udzielanie pomocy finansowej na organizację imprez rekreacyjno-sportowych promujących zdrowy styl życia, realizujących cele profilaktyczne, integrujących społeczność lokalną, a w szczególności rodziny,
- d) organizowanie i współfinansowanie widowisk artystycznych, konkursów tematycznych dla dzieci i młodzieży,
- e) organizowanie wyjazdów turystyczno-profilaktycznych oraz ich dofinansowanie,
- f) doposażanie biblioteki szkolnej i biblioteki publicznej w literaturę poświęconą problematyce uzależnień, propagowaniu zdrowego stylu życia oraz wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, poprzez:

- 1) informowanie policji o naruszeniach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 2) wnioskowanie do organów ścigania o ukaranie osób naruszających przepisy ww. ustawy.

5. Udzielanie wsparcia i pomocy osobom z uzależnieniami poprzez:

- 1) motywowanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia,
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddawania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:
 - a) przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu,
 - b) zaproszenie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że nadużywa alkoholu na rozmowę wspierająco- motywującą,
 - c) kierowanie na badanie pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu (kierowanie do właściwej poradni zajmującej się uzależnieniami),
 - d) motywowanie do podjęcia leczenia stacjonarnego w zakładach leczenia odwykowego
 - e) udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy uzależnień, w tym zakup materiałów edukacyjnych na potrzeby promocji zdrowia i profilaktyki,

f) współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,

6. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z uchwałami rady w sprawie ustalenia limitu zezwoleń sprzedaży napojów alkoholowych zawierających:

- 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo,
- 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu.

7. Prowadzenie doraźnych kontroli placówek handlowych i gastronomicznych na terenie gminy, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przy sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych, szczególnie młodzieży do lat 18

5. Adresaci Programu

Program jest adresowany do wszystkich mieszkańców gminy Świeszyno a w szczególności: dzieci, młodzieży, rodziców, osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków ich rodzin.

6. Realizatorzy programu

Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok są:

- Urząd Gminy w Świeszynie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świeszynie,
- Placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje pożytku publicznego, zakład opieki zdrowotnej.

7. Wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie GKRPA otrzymują wynagrodzenie miesięczne w wysokości 300,00 zł brutto, stanowiące 10% minimalnego wynagrodzenia brutto w 2022 roku. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności,

2. W przypadku zaistnienia okoliczności, które uniemożliwiają zorganizowanie posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świeszynie, Przewodniczącemu oraz Sekretarzowi za wykonywanie zadań związanych z organizacją pracy Komisji, pracą administracyjną przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia brutto w 2022 roku. Wynagrodzenie to, będzie płatne na podstawie spisu wykonanych czynności przez Przewodniczącego i Sekretarza w terminie do ostatniego dnia miesiąca danego okresu rozliczeniowego.
3. Wynagrodzenie jest płatne przelewem na wskazane konto osobiste.

8. Postanowienia końcowe

1. Źródłem finansowania programu są dochody z tytułu opłat i zezwoleń wydawanych przez Wójta Gminy Świeszyno na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Środki finansowe zostaną zabezpieczone w budżecie na rok 2022.
2. Wójt Gminy Świeszyno przedkłada Radzie Gminy raport z realizacji wykonania niniejszego Programu w terminie do dnia 31 marca 2023 roku.

Uzasadnienie

Podstawą prawną opracowania „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022” jest art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Powyższy przepis nakłada na gminy zadania, do których należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy Świeszyno.

W odniesieniu do art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii niniejsza uchwała zawiera również program przeciwdziałania narkomanii w gminie Świeszyno.

Obecnie utworzony Program jest już kolejnym z rzędu dokumentem w powyższym zakresie.